

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ПІВНІЧНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

«18» квітня 2024 року

№ 60/62-рп/к

справа № 392/60/62-рп/к.24

м. Київ

Про початок розгляду справи
за ознаками порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання Четвертого відділу досліджень і розслідувань від 12.04.2024 № 60-03/99-П та відповідні матеріали,

ВСТАНОВИЛА:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Північним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) з метою виконання завдань, покладених Законом України «Про Антимонопольний комітет України», здійснювався державний контроль за дотриманням органами місцевого самоврядування законодавства про захист економічної конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах (далі — ТС) в межах Черкаської міської територіальної громади.
- (2) У ході проведення вказаного державного контролю, зокрема, на юридичну адресу Черкаської міської ради Черкаської області (далі – Черкаська міська рада, Міська рада) було надіслано лист про надання інформації голови Відділення від 31.01.2023 № 60-02/428.
- (3) Листом від 16.02.2023 №11501-01-14 (вх. Відділення від 28.02.2023 № 60-01/631) [далі – Лист № 60-01/631] Черкаська міська рада надала запитувану інформацію та копії документів.
- (4) За результатами здійснення державного контролю Відділенням виявлені обставини, які свідчать про наявність у діях Черкаської міської ради (ідентифікаційний код юридичної особи «*Інформація, доступ до якої обмежено*») ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції, з огляду на наступне.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) Черкаська міська рада є повноважним представником Черкаської міської територіальної громади, до якої входять: місто Черкаси та село Оршанець.
- (6) Згідно з відомостями з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) Черкаська міська рада є юридичною особою; ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**; місцезнаходження: **«Інформація, доступ до якої обмежено»**, 18002. Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (код за КВЕД **«Інформація, доступ до якої обмежено»**).
- (7) Згідно із статтею 10 Закону сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією, цим та іншими підзаконними актами
- (8) Міська рада є органом місцевого самоврядування, що представляє Черкаську міську територіальну громаду та здійснює від її імені та в її інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування визначені Конституцією України, законами та іншими нормативно-правовими актами.
- (9) Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.
- (10) Відповідно до частини першої та другої статті 11 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи. Виконавчі органи сільських, селищних, міських, районних у містах рад є підконтрольними і підзвітними відповідним радам, а з питань здійснення делегованих їм повноважень органів виконавчої влади - також підконтрольними відповідним органам виконавчої влади.
- (11) На території Черкаської міської територіальної громади повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Міською радою та її виконавчим комітетом.
- (12) Отже, відповідно до статті 5 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Черкаська міська рада та виконавчий комітет Черкаської міської ради входять до системи місцевого самоврядування.
- (13) Згідно із частиною першою статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим та іншими законами власними повноваженнями, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.
- (14) Міська рада уповноважена розглядати та вирішувати будь-які питання, віднесені

законодавством до компетенції органів місцевого самоврядування, а також утворюваних ними органів.

- (15) Відповідно до статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції» цим Законом регулюються відносини, зокрема, органів місцевого самоврядування із суб'єктами господарювання, у зв'язку з економічною конкуренцією.
- (16) Таким чином, сфера застосування Закону України «Про захист економічної конкуренції» поширюється на відносини Міської ради із суб'єктами господарювання.

3. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (17) Основними нормативно-правовими актами, якими повинні керуватися органи місцевого самоврядування в питаннях регулювання діяльності суб'єктів господарювання на регіональних ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах є: Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності»; Закон України «Про благоустрій населених пунктів»; Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»; наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 «Про затвердження Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» (зі змінами); ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій»; ДБН В.2.2-23:2009 «Будинки і споруди. Підприємства торгівлі»; Зміна № 1 ДБН Б.2-5:2011 «Благоустрій територій».
- (18) Частиною третьою статті 24 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим – також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (19) Відповідно до частини першої статті 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (20) Відповідно до частини першої статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (21) Таким чином, рішення Черкаської міської ради, прийняті в межах її компетенції, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на території підприємствами, організаціями і установами, кооперативними та іншими громадськими організаціями, їх органами, а також посадовими особами і громадянами.

- (22) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про благоустрій населених пунктів» до повноважень сільських, селищних і міських рад у сфері благоустрою населених пунктів належить, зокрема, затвердження місцевих програм та заходів з благоустрою населених пунктів та затвердження правил благоустрою територій населених пунктів.
- (23) Правові та організаційні основи містобудівної діяльності, в тому числі розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності, встановлюються Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності».
- (24) Відповідно до частини четвертої статті 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності здійснюється в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері містобудування.
- (25) На виконання зазначеної норми закону наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21 жовтня 2011 року № 244 (зі змінами) затверджено Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності (далі — Порядок № 244), який визначає механізм їх розміщення.
- (26) Наказом Міністерства розвитку громад та територій від 23.11.2020 № 284 затверджено зміни до Порядку № 244, які набрали чинності 09.02.2021.
- (27) Порядок № 244 є обов'язковим для виконання центральними органами виконавчої влади їх територіальними органами, місцевими державними адміністраціями, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами і організаціями всіх форм власності та громадянами. Чинним законодавством не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.
- (28) Відповідно до викладеного, органи місцевого самоврядування повинні неухильно дотримуватись норм та вимог, встановлених Порядком № 244.
- (29) Так, відповідно до пункту 2.1. Порядку № 244 підставою для розміщення ТС торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності є паспорт прив'язки ТС.
- (30) Пунктом 2.2 Порядку № 244 визначено, що замовник, який має намір встановити ТС, звертається до відповідного виконавчого органу сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації із відповідною заявою у довільній формі про можливість розміщення ТС.
- (31) Згідно з пунктом 2.4 Порядку № 244 для визначення відповідності намірів щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам відповідний комплект документів направляється до органу з питань містобудування та архітектури сільської, селищної, міської ради, районної державної адміністрації.
- (32) Відповідно до пункту 2.5 Порядку № 244 про відповідність намірів замовника щодо місця розташування ТС містобудівній документації, будівельним нормам замовник

повідомляється відповідним органом з питань містобудування та архітектури письмово протягом десяти робочих днів з дня отримання відповідного комплексу документів або замовнику надається аргументована відмова щодо реалізації намірів розміщення ТС.

- (33) Для оформлення паспорта прив'язки ТС згідно з пунктом 2.6 Порядку № 244, замовник звертається до органу з питань містобудування та архітектури із додатковою заявою щодо оформлення паспорта прив'язки ТС, до якої додає:
- схему розміщення ТС (додаток 1);
 - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1:50 (для стаціонарних ТС), які виготовляє суб'єкт господарювання, який має у своєму складі архітектора, що має кваліфікаційний сертифікат, або архітектор, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат (додаток 1);
 - технічні умови щодо інженерного забезпечення (за наявності), отримані замовником у балансоутримувача відповідних інженерних мереж.

Зазначені документи замовником отримуються самостійно.

- (34) Пунктом 2.7 Порядку № 244 передбачено, що паспорт прив'язки ТС надається органом з питань містобудування та архітектури протягом десяти робочих днів з дня подання зазначеної заяви.
- (35) Відповідно до пункту 2.11 Порядку № 244, паспорт прив'язки ТС включає:
- титульний аркуш із зазначенням реквізитів замовника (найменування/прізвище, ім'я та по батькові (за наявності)/місцезнаходження ТС/контактна інформація) та напряму підприємницької діяльності;
 - схему розміщення ТС, виконану на топографо-геодезичній основі у масштабі 1:500;
 - ескізи фасадів ТС у кольорі М 1 : 50 (для стаціонарних ТС);
 - технічні умови щодо інженерного забезпечення ТС, отримані замовником у балансоутримувача відповідних мереж.

Цей перелік документів є вичерпним.

- (36) Пунктом 2.13 Порядку № 244 передбачено, що при оформленні паспорта прив'язки ТС забороняється вимагати від замовника додаткові документи та отримання ним погоджень, непередбачених законом та цим Порядком.
- (37) Відповідно до пункту 2.14 Порядку № 244 паспорт прив'язки ТС не надається за умов:
- подання неповного пакета документів, визначених пунктом 2.6 Порядку;
 - подання недостовірних відомостей, зазначених у пункті 2.6 Порядку.

Ненадання паспорта прив'язки ТС з інших підстав не допускається.

- (38) Пунктом 2.18 Порядку № 244 передбачено, що продовження строку дії паспорта прив'язки ТС здійснюється за заявою замовника, шляхом зазначення нової дати, підпису та печатки у паспорті прив'язки ТС органом з питань містобудування та архітектури виконавчого органу відповідної ради, районної державної адміністрації.
- (39) Відповідно до пункту 2.19 Порядку № 244 у разі змін, які відбулися у містобудівній

документації на місцевому рівні, будівельних нормах, розташуванні існуючих будівель і споруд, інженерних мереж або з ініціативи суб'єкта господарювання, паспорт прив'язки ТС може переоформлюватись на строк дії цього паспорта прив'язки ТС або на новий строк.

- (40) Згідно з пунктом 2.26 Порядку № 244 дія паспорта прив'язки ТС анулюється за таких умов:
- недотримання вимог паспорта прив'язки ТС при її встановленні;
 - невстановлення ТС протягом 6 місяців з дати отримання паспорта прив'язки ТС;
 - надання недостовірних відомостей у документах, зазначених у пункті 2.6 цього Порядку, під час підготовки паспорта прив'язки ТС.

4. ОБСТАВИНИ ДОСЛІДЖЕННЯ

4.1. Рішення Черкаської міської ради, якими регулюється порядок розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності на території міста Черкаси

- (41) Черкаська міська рада Листом № 60-01/631 надіслала Відділенню копії рішень, якими встановлено порядок розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності на території Черкаської міської територіальної громади у період 2021-2023 років. Рішення Черкаської міської ради від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» було завантажено Відділенням з офіційного вебсайту Черкаської міської ради за посиланням <https://chmr.gov.ua/myrada/index.php>, статус зазначеного рішення – чинне зі змінами.
- (42) Рішення від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про затвердження схеми розміщення тимчасових споруд в м. Черкаси та внесення змін до рішень Черкаської міської ради», зокрема, **пунктом 2** якого Черкаська міська рада затвердила Положення про розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси (додаток 4) [далі – **Рішення 1**].
- (43) Рішення від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 2**].
- (44) Рішення від *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про внесення змін до **Рішення 1** Черкаської міської ради «Про затвердження схеми розміщення тимчасових споруд в м. Черкаси та внесення змін до рішень Черкаської міської ради» [далі – **Рішення 3**].
- (45) Рішення *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 4**].
- (46) Рішення *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої обмежено»* «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 5**].
- (47) Рішення *«Інформація, доступ до якої обмежено»* № *«Інформація, доступ до якої*

обмежено» «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 6**].

- (48) За результатами аналізу рішень Міської ради та проведеного дослідження Відділенням встановлено наступне.

4.2. Рішення судів першої, апеляційної та касаційної інстанцій щодо визнання протиправним та скасування пункту 2 Рішення 1 та Рішення 3 Черкаської міської ради

- (49) Постановою Соснівського районного суду м. Черкаси від 26.07.2016 у справі № 2-а/250/12 визнано незаконним та скасовано, зокрема **пункт 2 Рішення 1** Черкаської міської ради, та **Рішення 3** Черкаської міської ради, мотивуючи це наступним.
- (50) **Пункт 2 Рішення 1 та Рішення 3** Черкаської міської ради суперечать Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України, Порядку № 244, а тому суд дійшов висновку про необхідність визнання їх незаконними та скасував.
- (51) Ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 23.02.2017 у справі № 2-а/250/12 постанову Соснівського районного суду м. Черкаси від 26.07.2016 залишено без змін, оскільки в ході судового розгляду справи судом було встановлено, що норми «Положення про розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси» (**пункт 2) Рішення 1 та Рішення 3** суперечать Порядку № 244, Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України, а тому дійшов висновку про необхідність визнання їх незаконними та скасував.
- (52) Постановою Верховного суду від 05.09.2019 у справі № 2-а/250/12 постанову Соснівського районного суду м. Черкаси від 26.07.2016 та ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 23.02.2017 залишено без змін, погоджуючись з висновком судів попередніх інстанцій про те, що невідповідність окремих положень **Рішення 1 та Рішення 3** Черкаської міської ради вимогам законодавства є підставою для визнання їх протиправними та скасування.
- (53) Відповідно до статті 129¹ Конституції України суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання.
- (54) Таким чином, **Рішення 1 (пункт 2) та Рішення 3** Черкаської міської ради, які Листом № 60-01/631 надані Відділенню Міською радою, як такі, що регулюють порядок розміщення ТС для здійснення підприємницької діяльності на території Черкаської міської територіальної громади, визнані незаконними та скасовані рішеннями Соснівського районним суду м. Черкаси від 26.07.2016, Київського апеляційного адміністративного суду від 23.07.2017 та постановою Верховного суду від 05.09.2019.

4.3. Антиконтурентні дії Черкаської міської ради

- (55) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконтурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є

прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- (56) Відповідно до частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, зокрема, визнаються: заборона або перешкоджання створенню нових підприємств чи здійснення підприємництва в інших організаційних формах у будь-якій сфері діяльності, а також встановлення обмежень на здійснення окремих видів діяльності, на виробництво, придбання чи реалізацію певних видів товарів; дія, внаслідок якої окремим суб'єктам господарювання або групам суб'єктів господарювання створюються несприятливі чи дискримінаційні умови діяльності порівняно з конкурентами.
- (57) Відповідно до частини першої статті 25 Господарського кодексу України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку.
- (58) Черкаська міська рада посилаючись на стихійне зростання кількості ТС для провадження підприємницької діяльності на території м. Черкаси, а також з метою запобігання їх хаотичному розміщенню, прийняла **Рішення 2**, яким вирішила тимчасово, до внесення відповідних змін до Положення про розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси, затвердженого **Рішенням 1**, встановити мораторій (заборону) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС, комплексній схемі та ДБН, на укладення договорів пайової участі в утриманні об'єктів благоустрою та на оформлення паспортів прив'язки ТС для провадження підприємницької діяльності, а також на їх розміщення на території міста Черкаси.
- (59) На виконання **Рішення 2** Міською радою було прийнято **Рішення 3**, яким внесено зміни до **Рішенням 1** «Про затвердження схеми розміщення тимчасових споруд в м. Черкаси та внесення змін до рішень Черкаської міської ради».
- (60) Проте, **Рішення 3** Черкаської міської ради було визнано рішеннями Соснівського районного суду м. Черкаси, Київського апеляційного адміністративного суду та Верховного суду незаконним, оскільки фактично доповнювало та розширювало **Рішення 1** та суперечило Закону України «Про благоустрій населених пунктів», Цивільному кодексу України, Господарському кодексу України, Порядку № 244, і як наслідок, підлягало скасуванню (див. пункт 4.2 розділу 4 цього подання).
- (61) Черкаська міська рада посилаючись на Ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 23.02.2017 у справі № 2-а/250/12 (див. пункт 4.2 цього подання) прийняла рішення «Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради

«Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 4**], яким вирішила:

- 1. Тимчасово, до затвердження Положення про розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси, встановити мораторій (заборону) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС комплексній схемі та ДБН.
- 2. Дія цього мораторію, встановлена пунктом 1 цього рішення, не поширюється на розміщення сезонних майданчиків. Об'єкти сезонної торгівлі та ярмарки розміщуються згідно з рішеннями виконавчого комітету Черкаської міської ради. Також, дія мораторію, встановлена пунктом 1 цього рішення, не поширюється на суб'єктів підприємницької діяльності, ТС яких розміщені без діючого паспорту прив'язки ТС, але на момент їх встановлення мали дозвільні документи на їх розміщення та на розгляд заяв щодо визначення відповідності намірів розміщення тимчасових споруд комплексній схемі та ДБН, які надійшли до 15.03.2017.

(62) Міська рада посилаючись на Ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду (див. пункт 4.2 цього Подання) та стихійне зростання кількості ТС для провадження підприємницької діяльності на території міста Черкаси, а також з метою запобігання їх хаотичному розміщенню прийняла рішення «Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 5**], яким вирішила:

- 1. Тимчасово до затвердження нового Положення про розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси, встановити мораторій (заборону) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС містобудівній документації, будівельним нормам, на видачу та продовження строку дії паспортів прив'язки ТС, на укладення та продовження строку дії договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою.
- 2. Дія цього мораторію встановлена пунктом 1 цього рішення, не поширюється на розміщення сезонних (літніх) майданчиків біля існуючих закладів ресторанного господарства. Об'єкти сезонної торгівлі (квас, баштан, ялинки) та ярмарки розміщуються відповідно рішення виконкому.

(63) Черкаська міська рада, посилаючись на доручення першого заступника міського голови від 10.05.2022 № 46-Д, враховуючи Ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду (див. пункт 4.2 цього Подання) та стихійне зростання кількості ТС для провадження підприємницької діяльності на території міста Черкаси, а також з метою запобігання їх хаотичному розміщенню, прийняла рішення «Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено» «Про внесення змін до **Рішення 2** Черкаської міської ради «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» [далі – **Рішення 6**], яким вирішила:

- 1. Тимчасово, до затвердження нового Положення про розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності у м. Черкаси, встановити мораторій (заборону) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС містобудівній документації, будівельним нормам на оформлення паспортів прив'язки ТС.
- 2. Дія мораторію, встановлена пунктом 1 цього рішення, не поширюється на

розміщення сезонних(літніх) майданчиків біля існуючих закладів ресторанного господарства. Об'єкти сезонної торгівлі (квас, баштан, ялинки) та ярмарки розміщуються відповідно рішення виконкому.

- 3. На час дії воєнного стану дозволяється продовження строку дії паспортів прив'язки ТС, а також продовження строку дії договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою (при продовженні строку дії паспорту прив'язки) на термін дії воєнного стану, але не довше, ніж на 1 рік. Допускається продовження строку дії паспортів прив'язки ТС та договорів щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою строк дії яких сплинув під час дії воєнного стану на термін дії воєнного стану, але не довше, ніж на 1 рік.
 - 4. Це рішення діє на період воєнного стану. Після припинення або скасування воєнного стану це рішення втрачає чинність. До припинення або скасування воєнного стану зупиняє свою дію **Рішення 5** Черкаської міської ради.
 - 5. Із настанням обставин вказаних у пункті 4 цього рішення вступає в дію **Рішення 5** Черкаської міської ради.
- (64) Таким чином, Черкаська міська рада своїми діями у вигляді прийняття **Рішення 2** встановила мораторій з 19.08.2014 до 19.08.2015 включно («Інформація, доступ до якої обмежено» прийнято **Рішення 3**) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС та оформлення паспортів прив'язки ТС для провадження підприємницької діяльності, а також на їх розміщення на території м. Черкаси.
- (65) **Рішенням 4** Міська рада запровадила мораторій з 15.03.2017 до 20.10.2021 включно («Інформація, доступ до якої обмежено» прийнято **Рішення 5**) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС.
- (66) Черкаська міська рада **Рішенням 5** запровадила мораторій з 21.10.2021 до 05.09.2022 включно («Інформація, доступ до якої обмежено» прийнято **Рішення 6**) на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС; видачу та продовження строку дії паспортів прив'язки ТС.
- (67) **Рішення 6** Міська рада запровадила мораторій з 06.09.2022 до закінчення дії воєнного стану на надання листів про визначення відповідності намірів розміщення ТС та оформлення паспортів прив'язки ТС.
- (68) Відповідно до статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (69) Мораторій розуміється як тимчасове відстрочення виконання зобов'язань або заборона вчинення певних дій, що вводиться уповноваженим органом державної влади в певній частині або на всій території країни, для певної категорії або для всього населення країни з підстав, що прямо передбачені законом та пов'язані з настанням надзвичайних обставин.
- (70) Також, статтею 42 Конституції України передбачено, що кожен має право на

підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Підприємницька діяльність депутатів, посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування обмежується законом. Держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монополією на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.

- (71) У статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» закріплено, що економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку. Суб'єкт господарювання - юридична особа незалежно від організаційно-правової форми та форми власності чи фізична особа, що здійснює діяльність з виробництва, реалізації, придбання товарів, іншу господарську діяльність
- (72) Таким чином, Черкаська міська рада прийнятим **Рішенням 2** встановила додаткові бар'єри у вигляді мораторію (заборони), а наступними прийнятими **Рішенням 4, Рішенням 5 та Рішенням 6** продовжила дію мораторію на території м. Черкаси для суб'єктів господарювання, які мають намір розмістити ТС/оформити паспорт прив'язки для розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності (**Рішення 2, Рішення 4 та Рішення 6**) та/або продовжити строк дії паспортів прив'язки ТС (**Рішення 6**), всупереч Порядку № 244, який є обов'язковим для виконання, зокрема, органами місцевого самоврядування, підприємствами, створивши умови, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у ТС на території Черкаської міської територіальної громади. Чинним законодавством не передбачено розроблення та затвердження альтернативних порядків розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності.
- (73) Отже, Міська рада прийнятими рішеннями із встановленням мораторію (заборона) на розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності може обмежити законодавчо закріплене право суб'єктів господарювання на конкуренцію та підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, метою яких є отримання прибутку, а для споживачів – це можливість вибирати між кількома продавцями.
- (74) Статтею 19 Конституції України встановлено, що правовий порядок в Україні ґрунтується на засадах, відповідно до яких ніхто не може бути примушений робити те, що не передбачено законодавством. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України
- (75) Згідно з частинами першою, другою та третьою статті 25 Господарського кодексу України держава підтримує конкуренцію як змагання між суб'єктами господарювання, що забезпечує завдяки їх власним досягненням здобуття ними певних економічних переваг, внаслідок чого споживачі та суб'єкти господарювання отримують можливість вибору необхідного товару і при цьому окремі суб'єкти господарювання не визначають умов реалізації товару на ринку. Органам державної влади і органам місцевого самоврядування, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів

господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання **чи іншим способом порушують правила конкуренції**. Уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання.

- (76) Відповідно до частини першої статті 43 Господарського кодексу України підприємці мають право без обмежень самостійно здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яку не заборонено законом.
- (77) Отже, втручання органів місцевого самоврядування в особі Міської ради у право суб'єктів господарювання на мирне володіння/користування майном ТС, зважаючи на закріплення умов, відмінних від тих, що встановлені нормативно-правовими актами, матиме ознаки непропорційного втручання у право таких осіб на мирне володіння/користування майном та порушуватиме справедливий баланс інтересів учасників ринку.
- (78) У випадку встановлення мораторію (заборони) органами місцевого самоврядування на розміщення/продовження розміщення ТС для провадження підприємницької діяльності суб'єктами господарювання може призвести до того, що потенційні учасники ринку не можуть реалізувати законодавчо закріплене право здійснювати будь-яку підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом, та отримувати прибуток від реалізації, що може обмежувати інтенсивність конкуренції на відповідних ринках.
- (79) Конкурентна політика в цілому спрямована на недопущення обмеження конкуренції, зокрема, з боку органів місцевого самоврядування. Відповідно до законодавства, дії чи бездіяльність, що призводять до обмеження, усунення або ліквідації конкуренції на ринку, заборонені.
- (80) Частиною другою статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» встановлено, що органи влади, органи місцевого самоврядування зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (81) Згідно з частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (82) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» вчинення антиконкурентних дій органами місцевого самоврядування забороняється і тягне за собою відповідальність встановлену законом.

- (83) Пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що порушення законодавства про захист економічної конкуренції є, зокрема, антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю.
- (84) Таким чином, дії Черкаської міської ради Черкаської області, які полягають у прийнятті рішення від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд» (із змінами, внесеними рішеннями від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про внесення змін до рішення Черкаської міської ради від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд», від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про внесення змін до рішення Черкаської міської ради від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд», від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про внесення змін до рішення Черкаської міської ради від **«Інформація, доступ до якої обмежено» № «Інформація, доступ до якої обмежено»** «Про встановлення мораторію на розміщення тимчасових споруд»), положення якого не відповідають чинному законодавству та можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах в територіальних межах Черкаської міської територіальної громади, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 36 і 37 Закону України «Про захист економічної конкуренції» пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, пунктом 2 розділу II, пунктом 9 розділу VI, пунктом 1 розділу VII Порядку розгляду Антимонопольним комітетом України та його територіальними відділеннями заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженим розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (зі змінами та доповненнями), адміністративна колегія Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Розпочати розгляд справи за ознаками вчинення Черкаською міською радою (ідентифікаційний код юридичної особи **«Інформація, доступ до якої обмежено»**) порушення, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу місцевого самоврядування, що можуть призвести до обмеження конкуренції на ринках реалізації товарів, надання послуг і виконання робіт у тимчасових спорудах в територіальних межах Черкаської міської територіальної громади.

2. Доручити збирання та аналіз доказів у справі Четвертому відділу досліджень та розслідувань Північного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розпорядження органу Антимонопольного комітету України у двомісячний строк з дня одержання може бути оскаржене до господарського суду з дня одержання розпорядження. Зазначений строк не підлягає поновленню.

**Голова адміністративної колегії –
голова відділення**

Олексій ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ